

Luukkaan evankeliumi, osa 5
Minkälaiset tavoitteet ja toiveet sinulla on itsellesi ja lapsillesi?
(Luuk. 1:12-15)

Johdanto

Edellisessä saarnassa Jumalan sana muistutti meitä, että kaikella on tarkoituksensa hänen lastensa parhaaksi. Sakariaan ja Elisabetin kohdalla heidän näennäinen vastoinkäymisensä lapsettomuuden osalta kätki sisälleen mitä mahtavimman siunauksen: tulevan Johannes Kastajan ihmeellisen syntymän.

Olimmepä tilanteessa kuin tilanteessa, meidän ainoa vastuumme on huolehtia siitä, että olemme elämässämme vastuullisia ja tottelevaisia Jumalalle. Kaikki muut elämämme asiat ovat Jumalan käsissä meidän parhaaksemme.

Osana vastuullista ja tottelevaista elämää on muistaa Raamatun käskevän meitä tekemään kaikessa Jumalalle otollisesti. Raamatun sanoin, ”Söimmepä, joimme tai teimmepä MITÄ HYVÄNSÄ, meidän tulee tehdä KAIKKI Jumalan kunniaksi (1. Kor. 10:31). Tämä on meidän järjellinen jumalanpalveluksemme.”

Tämä on tietenkin vaikeaa ja reputamme monesti. Raamattu kuitenkin kertoo meille, miten voimme alkaa kantamaan enemmän hedelmää tämän suhteen. Se tapahtuu syvällisemmän Jumalan tuntemisen kautta (Kol. 1:10). Jumalan syvällisempi tunteminen taas alkaa rukoilun, Raamatun lukemisen ja siinä olevien totuuksien mietiskelyn kautta.

Tänään jatkamme jakeilla 12 - 15 syntymäkertomusta Johannes Kastajasta, jonka tehtävänä oli valmistaa ihmiset vastaanottamaan Jeesus Messiaana eli Vapahtajana synneistä. Viime kerralla jäimme jakeeseen 11, jossa Herran enkeli ilmestyi Sakariaalle hänen ollessa Jerusalemin temppelin etumaisessa majassa polttamassa hyvänhajuista suitsutusta, joka symbolisoi kansan rukousten nousemista taivaaseen Jumalan luo.¹

Luen jakeen 11 vielä kerran muistimme virkistykseksi. Luuk. 1:11 *Silloin ilmestyi hänelle Herran enkeli seisoen suitsutusalttarin oikealla puolella”.*

Ihmisten reaktio pyhän enkelin kohtaamiseen

Tähän väliin kysyn, miten itse luulisit käyttäytyväsi, jos näkisit yhtäkkiä enkelin? Olisitko iloisesti yllättynyt? Tarkastelisitko häntä ehkä hieman lähemmin? Kysyisitkö häneltä kysymyksiä asioista, jotka ovat sinua aina askarruttaneet? Voin kertoa, että et tekisi mitään näistä asioista, vaan luultavasti peittäisit kasvosi kauhun vallassa ja lankeaisit

---

¹ Darrell L. Bock. (1994). Baker Exegetical Commentary on the New Testament (1:9)

maahan.

Kuulostaako tämä yllättävältä tai jopa uskomattomalta? Ehkä, koska monesti enkeleitä kuvataan pieninä siivellisinä, söpöinä pulleroina. Eivät enkelit kuitenkaan ole tällaisia. Ensinnäkin enkeleillä on valtava voima. Esim. Jesajasta luemme (Jes. 37:36), kuinka yksi enkeli tappoi 185,000 miestä yhden yön aikana. Moni voisi yrittää selittää ihmisten pelon heidän kohdatessaan enkelin pelkästään sillä, että kukapa ei olisi peloissaan nähdessään jotakin ylikuonnollista. Mutta tässä on kysymys paljon syvemmästä pelosta. Jumalan enkelit ovat pyhiä (Luuk. 9:26) ja kun syntiset ihmiset ovat kasvokkain täydellisen pyhyiden kanssa, he tuntevat itsensä todella syntisiksi ja tuomion ansaitseviksi (Tuom. 6:22-23; 13:6, 22; Jes. 6:5; Dan. 8:16-17; 10:10-11; Luuk. 1:29-30; 2:9).

Seuraavassa muutamia esimerkkejä:

- Gideon: Tuom. 6:22-23, *Kun Gideon näki, että se oli Herran enkeli, sanoi Gideon: "Voi minua, Herra, Herra, kun olen nähnyt Herran enkelin kasvoista kasvoihin!" Mutta Herra sanoi hänelle: "Rauha sinulle! Älä pelkää, sinä et kuole."*
- Daniel: Dan. 8:17, *Silloin hän tuli aivan lähelle sitä paikkaa, jossa minä seisoin; ja hänen tullessansa minut valtasi pelko, ja minä lankesin kasvoilleni.*
- Johannes: Ilm. 1:17, *Ja kun minä hänet näin, kaaduin minä kuin kuolleena hänen jalkojensa juureen.*

Jos apostoli Johannes (eri henkilö kuin Johannes Kastaja) reagoi näin traumaattisella tavalla, voin vain kuvitella miten minä itse reagoisin ollessani huomattavasti Johannesta syntisempi ja huonompi. Tämän takia Jumalan täytyi kätkeä Mooseskin kallion koloon kulkiessaan hänen ohitseensa, jottei hänen täydellinen pyhyytensä surmaisi Moosesta (2. Moos. 33:20-23).

Entä mikä oli Sakariaan ensireaktio hänen nähdessään Herran enkelin? Siirrytään seuraavaan jakeeseen:

Luuk. 1:12, Ja hänet nähdessään Sakarias hämmästyí, ja hänet valtasi pelko.

Sakarias hämmästyí ja hänet valtasi pelko, aivan kuten oli käynyt monelle muullekin enkelin kohtaavalle kautta Raamatun. Muualla Raamatussa tämä pelkoa vastaava sana on kääntynyt myös sanaksi "kauhu". Eli tässä voi olla kyseessä jonkinlainen pelonsekainen kauhu.² Tämä oli Sakariaan reaktio ja voin sanoa, että se tulisi olemaan myös minun ja sinun reaktio, jos näkisimme pyhän enkelin.

---

² <https://www.blueletterbible.org/lang/lexicon/lexicon.cfm?Strongsg=G5401&t=ESV>

Tämän takia minua välillä ihmetyttääkin, kun joku kertoo nähneensä enkelin tai jopa itse Jeesuksen: "Olin siinä aamulla harjaamassa hampaitani, kun enkeli ilmestyi taakseni ja alkoi puhelemaan minulle". Niinkö? Enkeli ilmestyi sinulle ja sinä olit aivan rauhallinen? Raamatussa asiat menevät hieman eri tavalla. En tiedä kuka sinulle ilmestyi, mutta ei se ainakaan ollut enkeli, ei ainakaan pyhä enkeli.

Raamatussa muuten esiintyy ihmisten keskuudessa pelkoa jopa pelkän pyhän Raamatun opettamisen seurauksena, esim. Ap. t. 2:42-43, *Ja he pysyivät apostolien opetuksessa ja keskinäisessä yhteydessä ja leivän murtamisessa ja rukouksissa. Ja jokaiselle sielulle tuli pelko...*. Tällainen vaikutus pyhillä asioilla on syntisiin ihmisiin, ainakin niihin jotka tiedostavat syntinsä.

Jumala vastaa rukouksiimme omassa täydellisessä aikataulussaan

Jatkamme seuraavaan jakeeseen:

Luuk. 1:13, Mutta enkeli sanoi hänelle: "Älä pelkää, Sakarias; sillä sinun rukouksesi on kuultu, ja vaimosi Elisabet on synnyttävä sinulle pojan, ja sinun on annettava hänelle nimi Johannes.

Enkeli yrittää poistaa Sakariaan pelon sanomalla: "Älä pelkää". Miksi Sakariaan ei tarvitse pelätä? Enkeli ei ollut tullut jakamaan tuomiota, kuten monesti Vanhassa testamentissa oli käynyt ja tulee myös käymään ilmestyskirjan tapahtumien aikana, vaan enkelillä oli hyviä uutisia Sakariaalle: *"Sinun rukouksesi on kuultu ja vaimosi Elisabet on synnyttävä sinulle pojan"*.

Sakarias ja varmaan Elisabetkin olivat siis rukoilleet Jumalalta lasta. Alkutekstin aikamuodosta käy ilmi, että kyseessä oli ollut jatkuva rukous. He eivät siis olleet pyytäneet Jumalalta lasta vain kerran, vaan he olivat pyytäneet sitä jatkuvasti, varmaankin joidenkin vuosien tai jopa vuosikymmenien ajan. Tekstistä ei tosin käy ilmi, oliko kyseessä pyyntö heidän nuoremmilta vuosiltaan, vai olivatko he edelleen jatkaneet vanhalla iällä rukoiluaan tästä asiasta. Mutta kuten tulemme pian näkemään jakeen 18 perusteella, Sakariaan valittaessa omaa ja vaimonsa vanhuutta, näyttäisi siltä, että ainakin Sakarias oli jo luopunut toivostaan lapsen osalta.

Itse olen myös monesti huomannut, että lopetan rukoilun, jos en saa mielestäni riittävän pian vastausta tai jos asiat muuttuvat ihmisnäkökulmasta mahdottomaksi. Meidän täytyisi muistaa monien mahdottomienkin asioiden olevan mahdollisia Jumalalle ja hän toimii pyyntöjemme suhteen omassa täydellisessä aikataulussaan. 1. Sam. 1:5 on tästä toinen hyvä esimerkki. Siitä luemme, että Herra oli sulkenut Hannan kohdun. Kuitenkin joitain jakeita myöhemmin luemme, että lopulta Herra avasi hänen kohtunsa ja Hanna synnytti juutalaisille väkevän profeetan, Samuelin, Jumalan täydellisessä aikataulussa hänen edeltä käsin päättämänsä historiankulun mukaan.

Kenenkään syntymäaika ei ole mikään sattuma. Kuka antaa elämän? 1. Sam. 2:6, *Herra antaa kuoleman ja antaa elämän, hän vie alas tuonelaan ja tuo ylös jälleen.*

Jos Jumala on siis päättänyt antaa jollekin pariskunnalle lapsen, he tulevat saamaan sen. Jos he eivät sitä saa, niin silloin se ei jostain syystä ollut Jumalan tahto. Jumala antaa elämän, eikä kukaan muu.

Huomaa, että Johannes Kastajan syntymä, kuten Jeesuksenkaan, ei ollut mikään epätavallinen tapahtuma, jota Jumala vain käytti hyväkseen tarkoitustensa täyttämiseen. Jumala päätti ja määräsi, että "näin tapahtuu tiettyinä aikoina" ja sitten toi päätöksensä toteen. Jumala ei lähettänyt enkeliä selittelemään tapahtumista niiden toteutumisen jälkeen, vaan jo etukäteen, ennen kuin tapahtumasarja edes lähti liikkeelle. Erityisesti Jeesuksen tapauksessa hänen syntymälleen ei voinut olla mitään muuta kuin yliluonnollinen selitys. Täten Jumala demonstroi voimansa rajattomuutta ja kaikkivoipaisuutta. Historian tapahtumat etenevät täysin hänen hallinnassaan. Tämänpä takia hän on voinut myös kertoa meille ilmestyskirjassa ennakoita, miten maailmanloppu tulee tapahtumaan.

Välillä luullaan, että me ihmiset voimme jotenkin omilla toimillamme vaikuttaa johonkin asiaan, jonka Jumala on jo etukäteen lyönyt lukkoon. Kuvittelemme itsestämme ihan liikojia. Ihan kuin joku Pekka tai Sanna voisi estää Jumalan suunnitelmien toteutumista. Jumala voi tosin itse omasta tahdostaan muokata suunnitelmiaan tekojemme seurauksena, mutta niissäkin tilanteissa Jumala kyllä tiesi etukäteen, miten tulisi käymään. Me ihmiset emme pysty mitenkään yllättämään Jumalaa. Jes. 46:10, *Minä ilmoitan alusta asti, mitä tuleva on, ammoisia aikoja ennen, mitä ei vielä ole tapahtunut; minä sanon: minun neuvoni pysyy, kaiken, mitä tahdon, minä teen.*

Jumalan tahdosta voi lukea enemmän Isä meidän -rukous saarnasarjan osasta 7: <http://www.maallikkosaarnaaja.com/multimedia-archive/isa-meidan-rukous-osa-7-jumalan-tahto/>

Palataan takaisin jakeeseen 13. Toinen silmiinpistävä asia tässä jakeessa on se, miten Jumala käskää enkelin välityksellä Sakariasta antamaan lapselle nimen Johannes. Yleensä oli tapana, että lapsen isä antoi nimen (1:62). Se, että Jumala varta vasten haluaa tietyn nimen lapselle heijastaa sitä, miten tärkeä tämä lapsi tulee olemaan Jumalan suunnitelmissa.

Miksi Jumala valitsi nimeksi juuri Johanneksen? Teksti ei kerro sitä meille, mutta tiedän, että Johannes on varsin mainio nimi. Tiedämme myös sen, että hepreankielellä Johannes (Yochanan) tarkoittaa "Jumala (Jahve) on armollinen". Nimi siis ainakin sopii hyvin aiheysteemme. Ensinnä, Jumala oli armollinen Sakariasta ja Elisabetia kohtaan vastatessaan heidän rukoukseensa lapsesta. Toiseksi, Johannes Kastajahan oli Jumalan

kaikkien aikojen suurimman armonosoituksen, Jeesuksen, edelläkävijä. Tavallaan Jumala vastaakin kahteen Sakariaan rukoukseen samanaikaisesti. Siihen, että hän saisi pojan ja siihen, että Israel tulisi pian saamaan Vapahtajansa. Vapahtajan saapuminen Israeliin oli erityisesti silloisen Rooman miehityksen aikaan yleinen rukousaihe³, jonka puolesta Sakarias monen muun juutalaisen tavoin oli varmasti monesti rukoillut.

Millaiset tavoitteet meillä on lapsillemme?

Jatkamme jakeisiin 14-15:

Luuk. 1:14, Ja hän on oleva sinulle iloksi ja riemuksi, ja monet iloitsevat hänen syntymisestään.

Luuk. 1:15, Sillä hän on oleva suuri Herran edessä; viiniä ja väkijuomaa hän ei juo, ja hän on oleva täytetty Pyhällä Hengellä hamasta äitinsä kohdusta.

(jake 14)

"Hän on oleva sinulle iloksi ja riemuksi". Minkä takia Johannes on oleva Sakariaalle iloksi ja riemuksi? Ensinnäkin jakeen 13 mukaan Sakarias oli vaimoineen rukoillut lasta, joten he, sekä muut ystävät ja sukulaiset tulevat luonnollisesti olemaan iloisia Jumalan täyittäessä heidän pyyntönsä. Mutta toinen vielä suurempi ilon aihe oli enkelin lupaus Johanneksen tulevasta suuruudesta Jumalan edessä.

(jake 15)

"Sillä hän on oleva suuri Herran edessä."

Tässä on ensimmäinen syy, jonka takia jakeen 14 "monet" tulevat iloitsemaan Johanneksen syntymästä. Hän on oleva suuri Herran edessä. Mitä tarkoittaa jos joku on "suuri Herran edessä"? Sitä, että rakastaa häntä sydämestään ja pyrkii parhaansa mukaan tottelemaan hänen käskyjään. Ja kukapa Jumalaa rakastava isä kuten Sakarias, ei olisi iloinen nähdessään lapsensa varttuvan kaikessa jumaluudessa? Tähän kun vielä lisätään tehtävä, jonka Jumala on varannut Johannekselle, niin siinäpä on riemun ja ilon aihetta kerrakseen.

Sehän on todella iso siunaus kansalle, jos Jumala lähettää heidän keskuuteensa mahtavan profeetan (itse asiassa 7:26 mukaan "enemmän kuin profeetan), etenkin kun hän tulee olemaan kauan odotetun Messiaan edelläkävijä, kuten tulemme pian jakeesta 17 lukemaan. Siinä on iloitsemisen aihetta kerrakseen, ainakin niille, jotka ovat Jumalan lapsia. Johanneksen syntymä tarkoittaa sitä, että ihmiskunnan pelastus on saapumassa. Luukkaan pääteema pelastuksesta alkaa hahmottua⁴.

Tämä tulee selvemmäksi analysoidessamme muita Luukkaan kirjoittamia jakeita, joissa

³ <http://www.gotquestions.org/what-does-Messiah-mean.html>

⁴ Darrell L. Bock. (1994). Baker Exegetical Commentary on the New Testament (1:14)

hän käyttää tätä samaa sanaa "iloita". Ihmiset iloitsevat, kun eksyneet löydetään (Luuk. 15:5-7), tietäessään heidän nimensä olevan kirjoitettu elämän kirjaan (10:20), nähdessään Jeesuksen ihmetekoja (13:17; 19:6) ja jopa siitä, että saivat kärsiä Jeesuksen tähden (Ap. t. 5:41).

Johannes oli siis oleva iloksi Sakariaalle sekä monelle muulle. Tämä on myös hyvä pohdiskelun kohta itsellemme. Miten on meidän laitamme? Tekisikö se meidät iloisiksi, jos näkisimme omiemme tai ystäviemme lasten varttuvan kaikessa jumalisuudessa ja kasvavan suuriksi työkaluiksi Jumalan käsissä hänen valtakuntansa hyväksi? Voimme helposti vastata tähän myöntävästi ja sanoa: "Totta kai se tekisi meidät iloisiksi". Mutta kuinka tärkeää tämä on meille? Se selviää analysoimalla, kuinka useasti olemme rukoilleet Jumalan käyttävän omia ja muiden lapsia voimallisina työkaluina valtakuntansa hyväksi. Kuinka useasti olemme rukoilleet, että jostakusta varttuisi suuri Jumalan silmissä? Monesti kyllä varmaan rukoilemme lastemme terveyden, koulumenestyksen, yms. puolesta jopa ennen lapsen syntymää. Onko millään tällä kuitenkaan mitään väliä verrattuna siihen kasvaako tästä lapsesta Jumalaa totteleva ja rakastava aikuinen?

Tämä sama pätee tietenkin myös aikuisiin. Mitkä ovat prioriteettimme rukoillessamme aikuisten puolesta? Rukoilemme useasti jonkun kipeänä olevan uskonveljen tai siskon puolesta, mutta kuinka useasti rukoilemme, että he omistaisivat elämänsä suuremmassa määrin Jumalalle, että heistä tulisi suurempia Jumalan edessä, että Jumala käyttäisi heitä suurempina työkaluinaan tuodessaan suunnitelmiaan toteen? Omalla kohdallani aikakin haluan, että puolestani lausuttujen rukousten painopiste olisi nimenomaan tässä. Lisäksi jos Jumala käyttää minua työkalunaan, niin silloinhan hän pitää minut myös hengissä siihen asti, kunnes hänellä ei ole minulle enää mitään käyttöä. Jos Jumalalla ei ole minulle enää mitään käyttöä, niin silloinhan olen mieluummin taivaassa, kuin täällä Jumalan kiroamalla maapallolla synnin keskellä.

Tässä onkin jälleen testi itsellesi: Haluatko päästä taivaaseen? Jos haluat, niin oletko valmis kuolemaan? Taivaaseen ei nimittäin pääsääntöisesti pääse kuolematta. Monesti ihmiset sanovat, että haluavat taivaaseen, mutta eivät ihan vielä. Täällä maailmassa on nimittäin vielä niin paljon tekemistä, työuralla etenemistä, lasten naimisiinmenoa, uuden asunnon ostoa, jne. Näillä asioilla ei kuitenkaan pitäisi olla mitään painoarvoa verrattessamme niitä mahdollisuuteen olla Jumalan kanssa taivaassa (2. Kor. 5:2; Fil. 1:23-24). (Aiheeseen liittyvä 2 min. video englanniksi: <https://www.youtube.com/watch?v=0osq6PSrMek>)

Todistaako elämämme haluamme olla suuria ihmisten vai Jumalan silmissä?

Mitä tämä Johanneksen ennustettu "suuruus" Herran edessä tarkoittaa? Saamme sanan suuri kreikankielen sanasta "megas". Sana "mega" on meille suomenkielessäkin tuttu. Joku asia voi esim. olla "megahyvä" tai jossakin kaupassa saattaa olla "mega-ale". Sana

suuri on siis vähättelevä "megaan" verrattuna. Tässä on nimittäin kysymys "mega-asiasta". Yleisimmät englanninkieliset raamatunkäännökset (NIV, ESV, NASB, KJV) kääntävät tämän sanaksi "great". Suomenkieleen tämän sanan "suuri" voisi myös kääntää sanoin "huomattava" tai "loistava". Mitä sitten tarkoittaa, jos joku on huomattava tai loistava? Useasti joku urheilutähti, laulaja tai muu julkkis saattaisi olla huomattava tai loistava. Samoin on kuninkaallisten laita, kuten esim. prinssi William, Kaarle Kustaa, jne. Näillä asioilla ei kuitenkaan ole Jumalan silmissä välttämättä mitään arvoa. Tuskinpa sen ajan muotijulkaisutkaan kirjoittivat Johanneksesta ja hänen kamelinkarvapuvustaan (Matt. 3:4). Kysymys kuulukin: Millä on enemmän merkitystä: sillä, että olemme ihmisten silmissä huomattavia vai sillä, että olemme Jumalan silmissä huomattavia? Entä miten elämme elämäämme: yritämmekö olla huomattavia ihmisten vai Jumalan silmissä?

Entä kuinka suuri Johannes Kastaja tulee olemaan? Suuruushan on suhteellinen käsite. Jokuhan voi olla esim. suuri matematiikan nero omassa lukiossaan. Se ei silti tarkoita, että hän olisi kansainvälisellä tasolla mitenkään huomattava. Raamattu kuitenkin kertoo meille tarkkaan, itse Jeesuksen sanoin, kuinka suuri tai "mega" Johanneksesta tuli. Luuk. 7:28, *Minä sanon teille: ei ole vaimoista syntyneiden joukossa yhtäkään suurempaa kuin Johannes*".

Johannes on siis suurin kaikkien vaimoista syntyneiden eli ihmisten joukossa. Johannes oli niin suuri luonteensa ja tehtävänsä puolesta (15-17), kuin ihminen vain pystyy olemaan. Tarkoittaako tämä sitä, että Johannes oli synnitön? Ei tietenkään. Room. 3:10, *niin kuin kirjoitettu on: "Ei ole ketään vanhurskasta, ei ainoatakaan"*.

Huomaa erityisesti sanat "ei ainoatakaan". Tuo kohta on Raamatussa juuri sen takia, koska Jumala tiesi ihmisillä olevan kiusaus pitää joitakin synnittöminä. Joku voisi ehkä luulla Johannes Kastajan olevan synnitön. Toiset taas pitävät neitsyt Mariaa synnittömänä. Mutta mitä sanoo Raamattu? *"Ei ole ketään vanhurskasta, ei ainoatakaan"*.

Lopetamme tähän tällä kertaa. Seuraavassa saarnassa jatkamme analysoimalla muutamia mielenkiintoisia tekijöitä, jotka vaikuttivat Johanneksen suuruuteen Jumalan edessä. Käymme läpi myös strategioita, miten meistä voisi tulla suurempia Jumalan silmissä.

Kertaus

Aloitimme tänään tarkastelemalla todennäköistä reaktiotamme, jos kohtaisimme enkelin. Totesimme, että meidät valtaisi pelko, aivan kuten kävi Gideonille, Danielille ja apostoli Johannekselle. Tämä on aivan luonnollinen reaktio syntisille ihmisille heidän joutuessaan kasvokkain täydellisen pyhyden kanssa. Tämän takia myös Sakariaan valtasi pelko. Syntinen ihminen oli kasvotusten pyhyden kanssa.

Enkelillä oli kuitenkin iloisia uutisia Sakariaalle. Jumala oli nyt valmis omassa täydellisessä

aikataulussaan vastaamaan Sakariaan rukoukseen lapsesta, vaikka Sakarias oli jo itse luopunut toivosta. Meidänkään ei tulisi koskaan joutua epätoivoon, vaikka joku asia olisi ihmisenäkökulmasta mahdotonta, koska Jumala kyllä toteuttaa tahtonsa oli se ihmisten mielestä mahdotonta tai ei. Sakariaan tapauksessa vielä hienompaa oli se, että enkeli kertoi Johanneksen olevan suuri Jumalan edessä. Kunpa mekin pyrkisimme olemaan suuria Herran edessä, ihmisten sijaan. Kunpa tämä olisi meidänkin prioriteetti rukouksissamme muiden hyväksi, maallisten asioiden sijaan.

Rukoilkaamme

Kaikkivoipa Jumala, ole armollinen meitä kohtaan ja muuta tavoitteitamme itseämme ja muita kohden. Auta meitä ymmärtämään ja sisäistämään se, että sinun valtakuntasi asioiden tulisi olla ensimmäisellä sijalla elämässämme, oli kyseessä sitten rukoilu itsemme, toistemme tai lastemme tulevaisuuden puolesta. Aamen.

Lisää saarnoja osoitteessa www.maallikkosaarnaaja.com